

Bodil Østergaards Erindringer

Bodil Østergaard 20 år

Bodil Østergaards erindringer

Bodil Østergård, født 10. Maj 1895 i Hornelund

Mit Barndomshjem i Hornelund er en køn trelænget Gård, Stuehuset ligger mod syd, og Gårdspladsen er åben mod øst, og her nedenfor ligger "æ Løkkebank", en grøn Banke der skråner ned mod Engen. Lidt længere østpå løber Bækken, og her har vi Børn tilbragt mange dejlige Timer.

Min første Erindring fra jeg var tre År gammel: Jeg sad en Formiddag på den pikkede Stenbro med Ryggen mod Muren i den gamle Stald. Som jeg sad der helt stille og så mod Øst, følte jeg, hvor Solen skinnede og varmede, jeg så Himlen var høj og blå med lette hvide Skyer, de gule Mælkebøtter foldede sig ud, enkelte Bier summede, Solen varmede dejligt, og det var helt stille.

Jeg har også en anden Erindring fra den Tid, men da har jeg nok været seks år. Det var en Sommereftermiddag, de voksne var ved at rive Hø i Engen neden for Løkkebanken. Far kørte med Hesteriven., og rev Høet sammen i lange Riller, Karlen satte det i Stakke, og Pigen rev op med en Trærive. Da vi næsten var færdige, kom Storken langsomt flyvende, dalede ned, og gik med lange Skridt på Engen for at lede efter Frøer. Jeg syntes den gik så langsomt, at jeg sagtens kunne nå den, men når jeg var nær ved den, lettede den, og fløj lidt længere frem. Så jeg måtte opgive at fange den.

I den ene Ende af det lange Stuehus boede Bedste, min Farmor, som jeg er opkaldt efter. Hun havde en dejlig Stue med Vinduer mod Syd, hvor der stod Blomster. På væggen hang et Billede af Luther, og et stort Billede hvor der stod: "Til agtbare Pige, Bodil Jørgensen, Hornelund", omkranset af Blomsterbilleder. I stuen var Bord, Stole, Sofa, Skab og en bred dobbelt Seng med Fjedre. I gæsteværelset var der en stor Dragkiste med Æbler i den nederste Skuffe. Der var en egen Duft, når Skuffen blev trukket ud. I Køkkenet var der et sort Komfur med Ringe, og der var også et Skænkeskab med Hylde, hvor Teskeerne hang i Række. I baggangen var der en Trappe op til Loftet, under den stod en Tønde med Mjød og en stor Krukke med Honning. Det var dejligt at få en Honningmad hos Bedste.

Min bror Anders var kun 15 Måneder yngre end jeg, så det var vel derfor jeg sommetider sov hos Bedste i den store Dobbeltseng, da jeg var lille. Hun lærte mig Fadervor og Verset "Nu lukker jeg mit øje, o Fader i det høje, i Varetægt mig tag, fra Synd og Sorg og Fare, din Engel mig bevare, som ledet har min Fod i Dag." Inden vi begyndte at gå i Skole, havde vi god Tid til at se på, når Bedste spandt. Ulden blev først kærtet, skubbet frem og tilbage mellem to Plader med Pigge på, derpå blev den spundet på Spinderokken. Der skulde stor Øvelse til at trække Ulden ud i en tynd fin Tråd, uden den gik i Stykker. Nu blev det tynde Garn tvundet sammen i to eller tre Tråde og så vundet i Nøgler.

For at få Tiden til at gå, syntes Anders, det var morsomt at rykke i mine lange Fletninger. Når Bedste sagde, han ikke måtte, og han så ikke rettede sig efter hende, lød det: "Ka' Du no avt, ejsen skal a komm", og så tog hun i Kanten af sit lange, vide Skjørt, og truede med at holde det over Hovedet på ham. Mor fortalte, at da Bedste ejede Gården, hjalp hun andre, når der var Behov for det. Min Farfar Anders Kristensen var god til at spille Violin, og han skrev Noder til flere Dansemelodier.

Vi blev efterhånden 9 Søsken i Hjemmet i Hornelund, og de ældste af os, to i een Seng, vil nok huske Mors sang om Aftenen, når hun vuggede den mindste i Søvn. Mor havde en køn Sangstemme, hun sang sange som: "Jert Hus skal I bygge", og af en anden Sang var der et Vers som: "Glem dog ej din Vugge, og ej din Moders Sukke, vokser du fra Børnekår, glem dog ej dit Fadervor, glem dog ej din Vugge."

Jeg begyndte i den stråtækte Skole ved siden af Kirkegården. Jeg havde hjemmesyet Skoletaske, og heri Myrebogen (ABC), Tavle, Penalhus, Griflebogen og Klud at tørre Tavlen med. Vi begyndte Dagen med Morgensang og Fadervor, og sluttede med Sangen "Gå da frit, enhver til sit, og stole på Guds Nåde," o.s.v. Om sommeren gik de små tre halve Dage om Ugen, Mellemskolen to og de store en halv Dag om Ugen. Fra November til Maj gik vi alle fra Kl. 9 om Formiddagen til Kl. tre eller fire om Eftermiddagen. Der var Børn fra alle Gårde i Hornelund og Rotbøl, tre eller fire fra hver Gård, så om Vinteren kunde der være op mod en Snes Børn.

Vi gik alle med Træsko beslået med Ringe. Vi havde lange sorte hjemmestrikkede Strømper på, og Drengene Vadmelsbukser, der dækkede Knæene. Vi fik en ny Degn da jeg var ca. 12 År, og det forandrede Undervisningen. Vi begyndte at skrive Stil, og foruden at lære Salmever, måtte vi selv vælge et Vers at lære udenad. Vi begyndte også at få Botanik om Sommeren, vi skulle tage Markblomster med, så fik vi Navnene på dem. Det var noget vi var glade for, da vi kunde finde mange Blomster i Engen og i "æ Buske". Mellem Søndermarken og Engen var der nogle Brinker, hvor der groede Egetræer, Bævreasp og selvsåede Træer, det kaldte vi "æ Buske", her holdt vi meget af at gå og finde Blomster. Her var Liljekonvaller, Anemoner, Dagpragtstjerner og i Engen Kabbelejer, Engblommer, Løgrodet Ranunkel og mange flere. Nedenfor Nørremarken var der Kæruld, Gulblomme og Kødædende Planter. Det var noget helt nyt, at vi kunde få Navnene på alt, hvad vi fandt.

Vi havde 12, senere 16, køer, som vi Børn skulde passe om sommeren. Køerne fik Tøjr om Hornene, de blev trukket ud af Stalden een for een og koblet sammen 4 i hver Række. Hele Koblet blev trukket i Marken og Køerne tøjret i en lang Række. De blev flyttet to Gange og trukket hjem Kl. 11 og malket af Mor og Pigen. Kl. tolv fik vi Middagsmad, og vi var mange om Bordet: Mor, Far, Bedste, som spiste Middagsmad sammen med os, men ellers spiste inde hos sig selv, Jørgen (Bedstes Bror), Pige og Karl og dengang 6 Børn. I Middagsstunden, mens de voksne sov Middagssøvn, legede vi større Børn sammen med Nabobørn. Vi mødtes ved "æ gammel Eg", der står ved vejen et lille stykke fra mit Hjem. Her legede vi så, eller vi var nede i Engen ved Bakken. Vi soppede, badede eller vi sad helt stille et Sted hvor Vandet var meget lavt med mange små Sten i bunden. Her iagttog vi "Niyvn", som lå og sugede på Stenene i det lave rislende Vand, og Haletudserne, som holdt sig inde ved Brinken. Om Eftermiddagen skulde Køerne igen på Græs og flyttes, trækkes hjem i Stalden og vandes. Kl. tyve malkede Mor og Pigen igen.

Fars Søster, Faster Gine, boede i Vadgård, hvortil der var ca. seks kilometer. Når min Bror og jeg besøgte der, gik vi en Lørdag Eftermiddag, og blev til Søndag. Her var to Fætre og to Kusiner at lege med, så det var en stor Oplevelse for os.

Først på Sommeren var vi med til at tynde Roer ud. Vi gik med en kort hakke og tyndede ud. Vi begyndte fra Morgenstunden, og havde Mellemmadder med, som vi spiste midt om Formiddagen.

Når Græsset skulde slåes i Engen og Kornet høstes på Marken, havde vi hjælp af Mads Daglejer og hans Kone Sine. Mads og Karlen høstede med Le, og Sine og Pigen bandt op. Vi Børn hjalp med at kratte sammen, når der blev høstet, og rive op når Høet blev sat i Stak. Vi hjalp at samle Negene når Kornet blev sat i Skok. Når Høet og Kornet skulde køres hjem, hjalp vi med at læsse af, det kunde godt give en øm Ryg og få Sveden frem. Vi havde kønne, røde danske Heste, og vi nød at få en Køretur i Engen efter Hø eller i Marken efter Korn.

I Efteråret når Roerne skulde tages op, havde vi også hjælp af Mads Daglejer. Han havde arbejdet på Akkord. Han rykkede Roerne op, lagde dem i Rundkredse med Toppen udad, og på sine Knæ kravlede han nu rundt, og huggede Toppen af med en Roekniv, og kastede Roerne i en Dyrge i midten og dækkede med Toppen. Han havde arbejdet på Akkord, og derfor blev han ved at arbejde om Aftenen, og for at se, havde han en tændt Flagermuslygte hængende på en Stang. Sine og Mads havde flere små Børn, og boede i et lille Hus ved Rotbøl Plantage. Sine var meget hjælpsom, og fik tit Sødmælk med hjem til Børnene, når hun kom for at få Tøj rullet.

I Dagligstuen havde vi hvide Gardiner for Vinduerne om Sommeren, og røde uldne om Vinteren. I køkkenet blev der fyret med Klyne, og som belysning havde vi en Hængelampe med Petroleum i. På væggen hang Billeder af Grundtvig, Hostrup og Ernst Trier fra Vallekilde, hvor Far havde været på Højskole. Der var også et Billede af Poul La Cour, hvorunder der stod: "Prøv med Kærlighedens stærke Arm". Mor havde været på Askov Højskole nogle Sommermåneder, og fortalte om Lærerne, så vi så dem for os: Gamle Feilberg med sort Kalot på hovedet, Ingeborg Appel, som ledede Gymnastik, Poul La Cour, som talte om Himmelrummet og stjernerne. Mor fortalte tit om Højskolen, og sang, når hun gik ved sit Arbejde i Køkkenet. Jeg husker Sange som: "I gamle Dage det var en Gang, at danske Folk var i Kongetrang, De gode græd og de onde lo, hvor ingen

hegner, kun Torne gro." Eller: "Har Hånd du lagt på Herrens Plov, da se dig ej tilbage" osv.

Vinteraftnerne sad Mor og Pigen med Strikketøj eller Sytøj, og jeg skulde også strikke et bestemt antal Omgange på den sorte uldne Strømpe, jeg havde med hjem fra Syskolen. En gang imellem spillede

Far på Violinen, og Mor lærte os de første Dansetrin. Når Klokken blev tyve, kom vi store Børn i Seng, og Mor og Pigen gik i Stalden at malke. Jeg husker nogle meget hyggelige Aftener, da jeg blev større. Det var når Faster Gine, Farbror Mads, Ane og Mads Bakkebo, Lærer Hansens og Else og Jens Pedersen kom på Aftenbesøg. Mændene spillede Lhombre og Konerne strikkede. Der blev holdt op på Klokkeslet og drukket Kaffe og drøftet mange Ting. Der blev sunget Sange fra Højskolesangbogen som f.eks. "Fædrene Land ved den bølgende Strand" og "Foragtet af de store, men elsket af de små".

Den Sommer jeg gik til Præst hos Pastor Østergård, Thorstrup, fyldte jeg 14 Aar. Det var en god Tid, måske ikke helt almindelig. Pastor Østergård havde en køn Sangstemme, han gik frem og tilbage og sang gamle Kampeviser om Riddere og skønne Møer, og gjorde Kommentarer dertil. Vi fik en god Konfirmationsforberedelse, og lærte mange gode Salmer, som han forklarede for os. Jeg blev konfirmeret i Horne Kirke, og efter Højtideligheden var Pastor Østergårds med i Hornelund at spise. Ved Bordet talte Fru Høgsbro Østergård, og det bevægede mig meget, hvad hun sagde.

Senere hen det Efterår døde Bedste. Hun var kun syg nogle få Dage. Det var meget svært for Far. Bedste havde været Enke siden Far var seks Ar. Det gjorde også stort indtryk på os Børn, det var første gang vi stod overfor Døden. Bedste blev begravet på Horne Kirkegård, og der var stor Begravelse. Far var tit til Kirke, og ind imellem var jeg med, det var ikke så let for Mor at komme hjemmefra.

Den Vinter Bedste døde, havde vi Pige til April. Jeg blev nu Pige hjemme, og var det, til jeg blev tyve Ar. Jeg var ung til at være Enepige, så Mor har nok taget den tunge Ende det første År, når der skulle æltes Rugbrød og

bages i den store Ovn, vaskes Storvask og brygges Øl. Fra de År husker jeg en Episode. Det var en Vintereftermiddag, og Mor, Far og de mindre Søskende skulle køre til Vadgård. Børnene blev svøbt ind i uldne Tæpper, der blev fæstet sammen ved Hagen, og efterhånden som Børnene blev pakket ind, blev de sat i Række på Køkkenbordet. Da de alle var kommet til Sæde på Fjedervognene, og var kørt, og jeg var kommet ind i det stille, tomme Køkken, tænkte jeg: "Hvad mon de bestiller, hvor der ingen Børn er?"

Det var ikke bare Børnepasning og Markarbejde i de følgende År. Pige-gymnastikken havde ligget helt stille, men nu begyndte et Hold på ti-tolv Piger Aftengymnastik to Gange om Ugen i Afholdshjemmets uopvarmede Sal, hvor der tit var Isblomster på Vinduerne. Vi havde mørkeblå Tricotbluse med lange Ærmer, korte mørkeblå Skjortebukser, lange sorte strømper og sorte Gymnastiksko på. Mellem Øvelserne blev der tit kommanderet "Hvil". Der blev også stiftet en Ungdomsforening i disse År. Jeg husker en Diskussionsaften, hvor både unge og ældre deltog, det drejede sig om Højskolen. En Karl, som ikke selv havde været på Højskole, mente, de unge blev vigtige af det. Far tog Ordet, og sagde, at det kunde man ikke udtale sig om, når man ikke selv havde oplevet det. Far citerede: "Og han har aldrig levet, som klog på det er blevet, han først ej havde kæret."

I disse År var der mange Julegilder, altså Ung gilder, hvor der kunde være langt over hundrede unge. Det var meget velkomment med disse dansegilder i Efteråret, hvor Roearbejdet godt kunde være noget trivielt. Der blev serveret varm Aftensmad inde i Stuerne, når de unge kom, og Kaffe senere om Aftenen. Spillemændene sad på en Tribune rundt om midtestolpen i Teltet. Fra det Gilde vi havde i Hornelund, husker jeg en Episode. Det var hen på Aftenen. Farbror Mads kom i Tanker om at hælde en stor Slat Æbler ud over Gulvet i Teltet i en Pause mellem dansene. Det var ikke alle, som fik fat i et Æble, og lidt senere kom han igen, så de der ikke fik første Gang, nu fik en Chance. Alle gode Gange er tre, og der var Kunster i Farbror Mads. Tredje Gang han kom med Sækken, var alle parat til at komme først og få fat i et Æble, men denne Gang var det ikke Æbler men Kartoffler, der var i Sækken, og trillede ud over Gulvet.

Der blev en Råben, så de der var inde i Køkkenet, troede, at Teltet var væltet.

Et andet Erindringsbillede. Det vestjyske Skolemøde, som hvert År holdes i Arnbjerghallen. Tirsdag og Onsdag efter Pinse, kunde i disse År samles op til tusind Tilhørere. Det var Skik, at de ældre var til Møde om Tirsdagen og de unge om Onsdagen. Det var fint Solskin, og der var ovenlys i den hvidmalede Hal, som var fyldt af unge. Der blev budt velkommen, og vi sang: "Nu titte til hinanden, de fagre Blomster små" osv. Det var Holger Begtrup fra Frederiksborg Højskole, der skulde tale. Han kom op på Talerstolen, der var dyb Stilhed, da han så ud over Forsamlingen, og sagde: "Er I kommet til Skolemøde allesammen? Ja, for det er vel ikke Folkemarked i Varde, I er kommet til?".

Talen begyndte han med at sige: "Ja, det er jo et dejligt Billede, der oprulles i Salmen: "Nu titte til hinanden", i linjen: "Nu alle Jordens Børn deres Øjne opslå."

Den anden Maj 1915 fejrede min Mormor og Morfar, Kirstine og Ole F. Pedersen, Guldbrillup i Horne Kro. De havde ejet både Kroen, Købmandsbutik og Mølle. De boede nu på den anden Side af Vejen, i et Hus de selv havde ladet bygge. Jeg har set min Mormors Skudsmålsbog, hun havde "ug" i Lærdom og Opførsel. Hun var rank af Skikkelse og gavmild mod andre. Min Morfar holdt Kristeligt Dagblad, og når der var en Artikel, han syntes, var god, kom han til Hornelund og viste den, så Mor og Far kunde læse den. De sidste År Morfar levede, boede han i Hornelund. Jeg var med til Guldbrilluppet, og om Aftenen rejste jeg med Toget fra Tistrup for at tage på Roskilde Højskole i tre Måneder.

Rejsen kostede syv Kr. Jeg fik Værelse på anden Sal sammen med min Præstkammerat, en Pige fra Fyn og en fra Hjørringegnen. Den første Morgen kunde vi næsten ikke se os mætte på omgivelserne. Højskolen ligger på en høj Bakke, der skråner ned mod Roskilde Fjord, og vi nød rigtig Udsigten over Vandet. I løbet af Dagen ankom 170 Piger, og efter Aftensmaden talte Bredsdorf, og bød velkommen. Efter Morgenkaffe begyndte Dagen med Morgenandagt.

Vi sang tit: "Giv mig Gud en Salmetunge", eller "Den mørke Nat forgangen er" og "Dagen oprinder så vide", eller andre Morgensange.

Om Formiddagen havde vi Dansk og Regning, og den sidste Time inden Middag, havde vi Bredsdorf. Han talte om dansk Digting og det danske Folks Historie, så det ikke glemmes. Erik Appel talte om Sønderjyllands Historie, og hos ham sang vi tit: "Flyv ud mit Korn i Mulde, lig lunt i Storm og Kulde i Jordens Moderskød, i Nætterne de lange, sug Kraft og bliv til mange, og vågn ved Lærkesang, når atter det er lyst." Anders Vedel havde Samfundslære og dansk. Fra Timerne hos ham husker jeg, vi talte om gamle Ordsprog, og vi sang: "Gammel Ven og gammel Vej siger Folket svigter ej, men hvad Folk fra Slægt til Slægt siger højt med alle Munde, det har Grund, og det har Vægt, må forglemmes ingeniunde." Foruden Foredrag havde vi Sang, Gymnastik, osv.

Den 15. Juni 1915 fik danske Kvinder valgret, og vi var med til Afsløring af en Mindesten i Himmelev. Anden Pinsedag var vi fem Piger, der var cyklende til Frederiksborg for at se Slot og Museum. Det var en stor Oplevelse, men Hjemturen blev triviell, der var en Cykel, der punkterede, så Fuglene havde begyndt at synge, inden vi nåede hjem.

En Eftermiddag var alle Eleverne cyklende til Hertadalen ved Lejre, og aldrig har jeg set så kønne og brede Bøgetræer. Da vi kom hjem, og havde fået Aftensmad, sang vi alle Vers i Sangen: "Venner ser på Danmarks Kort, ser så I det aldrig glemmer." Der er meget der ikke glemmes, f. eks. en Samtale med en ung Pige, hvis Far var Redaktør i Haderslev. Hun gav udtryk for, at danskerne i det gamle Land nok ikke rigtig forstod Sønderjydernes Kår. Sønderjyderne var dengang med i første Verdenskrig på tysk Side. De tre Måneder fik alt for hurtig Ende, og der var Vemod i Stemmerne, da vi den sidste Aften sang Aftensang udenfor Højskolen, og øjnene blev våde, da vi tog afsked med Lærere og Kammerater. Næste Morgen cyklede Jenny og jeg til Roskilde, vi skulde besøge i Gislev, og cyklede en stor Del af Vejen dertil. Efter Overnatning cyklede vi til Middelfart, hvor jeg har en Morbror, og næste Dag nåede vi så hjem. Jeg var hjemme resten af Sommeren, og fra November til April, var jeg på Baungård Hus-holdningsskole ved Vejen. Sommeren derefter var jeg hjemme.

I April 1917 fik jeg Ring på med Anders L. Horsbøl fra Lervad, og fra Maj blev jeg Enepige i Thorstrup Præstegård. Jeg fik 30 Kr. i Løn om måneden. En Spadserdragt kostede 85 Kr., en Hat 30 Kr. Det var en dejlig Sommer, og fra November til April var jeg Kokkepige på Rydbjerg i Velling ved Ringkøbing. Den Vinter havde vi kun hjemmelavede Tællelys at se ved. Der var Mangel på mange Ting, og vi brændte Byg til Erstatning for Kaffe. Fra Foråret blev jeg Pige hjemme, jeg skulde sy Udstyr, og der skulde helst broderes Navn på. Det var både vanskeligt og dyrt at købe, hvad man havde brug for, der blev købt til to Lagner et Sted, og to et andet Sted, hvor man ellers ikke handlede.

Anders og jeg blev viet i Horne Kirke den 10. Maj 1919, altså min Fødselsdag. Der var stort Bryllup, og det var fint Solskin. Jeg havde hvid Brudekjole på, det var ellers ikke så meget brugt. Den Gang havde man Brudepiger og Brudesvende, der gik foran Brudeparret, da vi med Musik i Spidsen, gik fra Afholdshjemmet til Kirken, hvor vi blev viet af Pastor Vintrup. Det blev en helt igennem uforglemmelig Festdag. Dagen efter holdt Mor og Far Sølvbryllup. Der var op imod 200 Gæster. Det var meget festligt, og jeg husker vi sang Bjørnsons Sang: "Jeg kører frem gennem Strålefryd, i Søndagsstilhed med Klokkelyd." Gode Venner havde skrevet en køn Sang til Festen.

Det var Efterkrigstid, da vi skulde begynde for os selv, høje og ustabile Priser på alt, også Landejendomme. Enden på Overvejelserne blev, at Far købte Lindinggård, og så skulle vi drive den som vores egen, og svare Renter, Afdrag og Udgifter. Gården var fuldstændig uden Besætning, og det første der skulde købes, var to Heste, så Jorden kunde blive tilsået. Den ene Hest kostede 3500 Kr., og den anden 3100 Kr. Det var svimlende Priser. De første År blev Hø og Korn solgt til gode Priser, og det kunde nok gå. Men Priserne vendte efter nogle År. Jeg husker f.eks., at Anders havde købt to helt unge Plage af Far til 1500 Kr. for hver, og Året efter, da de var voksne, og skulle være meget mere værd, kostede de kun 800 Kr. hver. Senere faldt Prisen på Afgrøderne også.

Der var stor Glæde, da vi i 1920 fik en Dreng, som blev opkaldt efter Far, og kom til at hedde Jes Østergård. Sommeren efter fik vi en lille Pige, som kom til at hedde Gudrun. Da Jes var ca. 1½ År, fik han en Tarmsygdom, og det endte med, han kom på Sygehuset, og døde i Februar Måned. Det var ikke let at komme over. Året efter blev Kristian født, og i de År vi var på Lindinggård, fik vi en dødfødt Pige, og en sund Dreng, som kom til at hedde Niels. Da Gudrun lige var fyldt fire År, fik hun Børnelammelse. Der blev gjort, hvad der kunde gøres dengang, men Gudrun fik alligevel Men af Sygdommen.

April 1925 overtog min Bror Lindinggård, og vi flyttede til Tistrup. Anders fik Plads som Murerarbejdsmand, og vi kom til at bo i en Overlejlighed. Dengang var der ikke Vand og Varme indlagt, så vi skulde bære Vandet op i en Spand og Opvaskevandet bæres ned. Efter kort Tid fik vi en god Lejlighed ved Jorden med Have til. Efter et Års tid blev Huset solgt, og vi flyttede igen. I 1929 var Gudrun på orthopædisk Hospital, hvor hun blev opereret i den ene Fod, og fik Støvler med Skinner at gå med. Hun var begyndt i Skolen, og kunde skrive hjem.

I Begyndelsen af Trediverne var det meget dårlige Tider for Landbruget. Vi var Bestyrer for Kreditforeningen på flere Gårde, de havde overtaget, men kun kort Tid hvert Sted. I 1933 købte vi Gård i Trolldhede, men efter godt tre År overtog Kreditforeningen.

I 1938 flyttede vi til Tistrup. Anders fik godt Arbejde på Cementstøberiet, og vi byggede Hus i Agerkrog. I 1944 holdt vi festligt Sølvbryllup.

De ni Børn vi har, har alle været gode til at skrive hjem, når de var i Plads, på Højskole eller Seminarium, og det bliver ikke let, at tælle de Breve jeg har svaret på. I 1969 holdt vi Guldbryllup. Hele Familien og Naboer var med. Af to Døtre fik vi en Rejse sammen med dem til Hundorp Højskole i Norge i 8 Dage.

Bodil Østergårds Erindringer slutter lidt brat men så er det godt at vi har et avisudklip fra Jyske Vestkysten i anledning af hendes 90 års fødselsdag, hvori der står følgende.

Har altid haft masser af børn at tage vare på

Bodil Horsbøl (Østergaard) 90 år i dag 10. maj 1985. Passede først sine små søskende, siden sine egne 9 børn

TISTRUP - Nu, det gode vejr så småt er ved at komme, må jeg vist have fundet min cykel frem.-

Jeg kan da altid cykle nogle turer op i byen, og måske også en tur til Horne for at besøge nogle af mine børn, siger Bodil Horsbøl, Hornevej 4, der i dag fylder 90 år.

Trods den høje alder er hun stadig frisk og aktiv, og hun passer selv sit hus-dog med hjemmehjælp to timer ugentlig.

Jeg har nok at se til, og bare man holder sig i gang, er der ingen problemer med at klare dagens gøremål, siger Bodil Horsbøl.

Hun er født i Hornelund som den ældste af en søskendeflok på 10

- Som den ældste måtte jeg hjælpe til derhjemme. Jeg hjalp til både ude og inde og blev hjemme indtil jeg var 20 år.

- Når hele familien skulle af sted, sad mine søskende på rad og række på bordet og blev ordnet. Når jeg var færdig, tænkte jeg tit på, hvad mon de mennesker, der ingen børn har, laver.

- Dengang måtte pigerne også lave en hel del ude. Bl.a. malke.

Det var først, da besætningerne blev så store, at karlene også måtte til at malke, at malkemaskinerne blev opfundet, siger Bodil Horsbøl med et smil.

Hun blev i 1919 gift med Anders Lervad Horsbøl - I 1944 byggede vi huset på Hornevej 4, som nu har været Bodil Horsbøls hjem i mere end 40 år.

Jeg har altid været meget glad for at læse, det er nok en interesse der stammer fra tiden på Roskilde Højskole, og så hører jeg radio for at følge med i hvad der sker rundt omkring.

- Jeg mistede min mand i 1976.

- Jeg samler nu hele familien til en stor fødselsdagsfest på Hotel Tistrup –

Og familien er stor. 9 børn, 24 børnebørn og 4 oldebørn.

- Bodil Horsbøl dør i 1995 - 99 år gammel, og er begravet på Horne Kirkegård

Det var her på Østergaard Bodil blev født 10. maj 1895